

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE
z dnia ..... 2016 r.

**w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2017 rok”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i poz. 1579) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487) Rada Miejska w Żychlinie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 r.” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Żychlin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2017 r. oraz podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Żychlinie.

projekt
Załącznik
do Uchwały .....
Rady Miejskiej w Żychlinie
z dnia .....

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2017 ROK

Rozdział 1. Wprowadzenie. Aspekty prawne i finansowe.

Uzależnienie od alkoholu – alkoholizm jest to choroba polegająca na utracie kontroli nad ilością wypijanego alkoholu. Jest ono zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które diagnozuje się w oparciu o Międzynarodową Klasyfikację Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów.

Alkoholizm jest jednym z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w naszym kraju. Zgodnie z Raportem Światowej Organizacji Zdrowia dotyczącym Stanu Zdrowia na Świecie alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, odpowiedzialnym za ponad 9% całkowitego obciążenia chorobami i urazami, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Według danych GUS w latach 2000-2008 rejestrowana konsumpcja napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100% alkohol (do przeliczenia wykorzystano założenie, że w 1 l piwa zawarty jest 5,5% czystego alkoholu, a wina 12%) na mieszkańca wzrosła o 36% do 9,6 litra. W latach 2009-2012 całkowite spożycie napojów alkoholowych zmniejszyło się o 5,4% do 9,16 l/mieszkańca. Kontynuowana była wzrostowa tendencja w spożyciu piwa (o 5%), którego konsumpcja w 2012r. wyniosła 99,2l w przeliczeniu na mieszkańca rocznie.

Zmiana upodobań konsumentów połączona z różną dynamiką cen poszczególnych napojów alkoholowych doprowadziły do zmian struktury spożycia alkoholi. Według szacunków IERiGŻ spożycie wyrobów alkoholowych w 2013r. zwiększyło się do 9,5 l w przeliczeniu na 100% alkoholu/ mieszkańca rocznie.

Istotnym problemem, wiążącym się z nadużywaniem alkoholu, jest problem przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie-to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ustalenie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju,
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu,
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,

- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania te realizowane są zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy w szczególności inicjować i wspierać działania polegające na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 6 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz.487). Podstawowym aktem prawnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 1390).

Inne akty prawne: Narodowy Program Zdrowia na lata 2016- 2020 i Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Program jest finansowany z dochodów uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Rozdział 2. Diagnoza problemów społecznych z uwzględnieniem problemu uzależnienia od alkoholu i przemocy na terenie Gminy Żychlin

2.1. Skala problemów występujących w Polsce

Wszystkie szkody związane z nadużywaniem alkoholu ujęto w terminologii „problemy alkoholowe”, co ułatwia bardziej precyzyjne określanie szkód i metod zmniejszania lub usuwania tych szkód. Do najważniejszych polskich problemów alkoholowych można zaliczyć:

1) Samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu. Jest to około 700-800 tys. osób, czyli około 2% całej populacji.

W 2013 roku w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu zarejestrowane były 249.273 osoby z rozpoznaniem zaburzenia wynikającego z używania alkoholu oraz 57.757 z zaburzeniami wynikającymi z picia alkoholu przez osoby bliskie.

2) Uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących. Szacuje się, że ok. 2,5–3 mln osób - pacjentów leczących się w placówkach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej z powodu zaburzeń układu trawiennego, krążenia, neurologicznego, chorób płuc, nowotworów, urazów itd., nadużywa alkoholu. Stanowi to bardzo poważne obciążenie ekonomiczne dla polskiego systemu ochrony zdrowia.

3) Uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży. Poważne szkody związane z piciem alkoholu przez dzieci i młodzież występują u około 10–15% populacji w wieku między 15 a 18 rokiem życia. W ciągu ostatnich lat zwiększyła się ilość pijącej i upijającej się młodzieży, w szczególności dziewcząt. W okresie 1995-1999 dynamika wzrostu spożycia napojów alkoholowych należała do najwyższych w Europie. Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym. Występują one u około 3–4 mln osób (dorosłych i dzieci) i obejmują przede wszystkim schorzenia psychosomatyczne i zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem i przemocą oraz demoralizację, ubóstwo i obniżenie szans osiągnięcia kariery zawodowej.

4) Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych. Szkody związane z piciem alkoholu w miejscu pracy obejmują przede wszystkim absencję, wypadki i obniżanie wydajności pracy. Wprawdzie spożycie alkoholu w miejscu pracy w latach 1996–2001 zmniejszyło się w sposób istotny, jednak w dalszym ciągu stanowi to problem.

W ogólnopolskim sondażu przeprowadzonym w 2000 roku 17% badanych przyznaje się do konsumpcji alkoholu w miejscu pracy, a 26% do tego, że była świadkiem takiej sytuacji. Obserwuje się natomiast coraz większą alkoholową patologizację populacji bezrobotnych, co poważnie ogranicza szanse na skuteczną pomoc w przewyżnianiu bezrobocia i nędzy.

5) Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe. Do najważniejszych problemów należy wpływ nietrzeźwości na popełnianie przestępstw (w 2001 roku 32,9% sprawców podejrzanych o dokonanie przestępstw było pod wpływem alkoholu), oraz przemoc w rodzinach alkoholowych i nietrzeźwość w miejscach publicznych (w 2001 roku 81% sprawców przemocy to osoby będące pod wpływem alkoholu).

6) Naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi. Najważniejsze zjawiska problemowe to nielegalny import, produkcja i sprzedaż napojów alkoholowych (ok. 30% legalnego obrotu wyrobami spirytusowymi i winnymi) oraz sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.

Oszacowanie wysokości strat związanych z obecnością alkoholu w naszym życiu, jest trudnym zadaniem. Zdaniem międzynarodowych ekspertów straty ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu szacuje się w krajach Europy Zachodniej i w USA na poziomie 3–5% produktu krajowego brutto. Koszty ekonomiczne (koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu opieki społecznej i ubezpieczeń; przedwczesna umieralność; spadek wydajności pracy i wiele innych) związane z używaniem i nadużywaniem alkoholu w Polsce można szacować na poziomie około 22-35 mld zł rocznie.

Przychody z akcyzy z wyrobów alkoholowych w 2012r. wyniosły 10,6 mld zł i stanowiły 17,7% wszystkich środków uzyskiwanych z podatku akcyzowego.

Według wskaźników europejskich, a także wyników polskich badań społecznych:

	Dane szacunkowe		
	% populacji	w Polsce	w gminie
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2%	ok. 800 tys.	ok. 240
Liczba osób pijących szkodliwie	ok. 6%	ok. 2,3 mln.	ok. 730
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika	ok. 4%	ok. 1,5 mln	ok. 480
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4%	ok. 1,5 mln	ok. 480
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 os. dorosłych 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln. dorosłych i dzieci	ok. 480 dorosłych i dzieci

Wielkość spożycia w litrach średnio na jednego mieszkańca – (100% alkoholu)

lata														
1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
6,46	7,08	7,04	6,63	7,86	7,97	9,21	9,58	9,06	9,02	9,25	9,16	9,67	9,40	9,41

2.2. Diagnoza sytuacji lokalnej

W celu ukierunkowania podejmowanych działań konieczne jest zaprezentowanie mapy problemów alkoholowych i przemocy w gminie Żychlin.

Według danych na dzień 31 października 2016 roku, na pobyt stały zameldowanych było: w mieście 8.260 osób; na terenie wiejskim 3.855 osób, co daje nam łącznie **12.115**. Liczba osób w przedziale wiekowym od 7 do 18 lat (dzieci i młodzież - to populacja objęta szczególną ochroną przed uzależnieniami) wynosi 1.194, zaś osób dorosłych i w wieku produkcyjnym wynosi 7.517.

Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy Filia w Żychlinie w poszczególnych latach przedstawia tabela poniżej.

Bezrobotni, w tym:	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kobiety	448	583	609	625	566	586	551	514
Mężczyźni	281	465	450	424	445	453	424	346
Ogółem liczba bezrobotnych	729	1048	1059	1049	1011	1039	975	860

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Filia w Żychlinie w 2015 r. zmalała o ok. 11,8 % w stosunku do roku ubiegłego. W 2015 roku 59,77% osób bezrobotnych stanowią kobiety.

Bezrobocie jest jednym z istotniejszych problemów społeczno – gospodarczych. Ankietowani mieszkańcy Żychlina oceniają je jako najważniejszy problem społeczny. W badaniach ankietowych otrzymuje 52% wskazań wśród osób dorosłych i 54% wskazań wśród uczniów (odpowiednio pierwsze i trzecie miejsce).

Dane uzyskane z M-GOPS przedstawia poniższa tabela.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin ogółem korzystających z pomocy M-GOPS	1133	1040	1187	923	930	988
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskich Kart	20	13	21	28	30	24

Na podstawie danych uzyskanych z M-GOPS należy stwierdzić, iż nadal istnieje konieczność prowadzenia działań profilaktycznych i naprawczych.

Lokalną diagnozę problemu oparto również o przeprowadzone w 2015 r. ankiety wśród uczniów oraz osób dorosłych. W 2015 r. badaniami ankietowymi objęto 179 uczniów (klas VI szkół podstawowych; klas III gimnazjum; klas II ponadgimnazjalnych) oraz 120 osób dorosłych.

Głównym celem badania był pomiar natężenia zjawiska picia alkoholu przez młodzież i dorosłych, a także zdiagnozowanie zjawiska sięgania po alkohol i przemoc oraz uzyskanie wskaźnika do wypracowania kierunków realizacji zadań w Programie.

Wyniki ankiet przeprowadzonych w 2015 roku wśród uczniów szkół porównane zostały z ankietami przeprowadzonymi w latach ubiegłych oraz przedstawione zostały w tabeli poniżej.

	2009			2012			2015		
	Szk. Podst. kl. VI	Gimnazjum kl. II	Zespoły Szkół kl. II	Szk. Podst. kl. VI	Gimnazjum kl. II	Zespoły Szkół kl. II	Szk. Podst. kl. VI	Gimnazjum kl. II	Zespoły Szkół kl. II
Które z problemów uważasz za zagrożenie najważniejsze?									
Bezrobocie	7,70%	11,00%	14,70%	11,14%	14,69%	18,31%	20,53%		
Wzrost przestępczości	16,90%	17,50%	13,10%	13,85%	11,25%	12,21%	12,17%		
Alkoholizm	22,00%	17,70%	17,20%	22,29%	18,44%	14,08%	20,53%		
Choroby	8,90%	11,60%	7,00%	11,75%	12,50%	13,61%	-		
Narkomania	18,30%	19,10%	20,20%	21,38%	20,31%	14,55%	22,44%		
Bieda / zubożenie społeczeństwa	5,30%	6,10%	8,30%	3,01%	8,44%	15,02%	2,66%		
Przemoc w rodzinie	20,70%	17,00%	19,50%	16,57%	14,37%	12,21%	21,67%		

Średnia wyników:

Alkoholizm.....	18,89%
Przemoc w rodzinie.....	17,43%
Narkomania.....	16,26%
Bezrobocie.....	14,05%

Analizując wyniki ankiet, które przeprowadzane są co 3 lata można stwierdzić, że w hierarchii najważniejszych zagrożeń nadal najczęściej wymienianymi problemami są narkomania, alkoholizm i przemoc w rodzinie.

Tabela poniżej przedstawia odpowiedzi na pytanie: Czy alkoholik to człowiek, który:

	Szkoły podstawowe Kl. VI			Gimnazjum			Szkoły ponadgimnazjalne Kl. II		
	2009	2012	2015	Kl. II		Kl. III	2009	2012	2015
				2009	2012	2015			
pije codziennie	35,60%	39,87%	45,86%	39,00%	37,11%	31,35%	36,40%	-	25,37%
chodzi brudny i zaniedbany	9,20 %	10,13%	8,28%	10,00%	13,21%	5,08%	11,1 %	-	6,72%
gdy zacznie pić, nie potrafi przerwać w dowolnym momencie	55,2 %	50%	45,86%	51 %	49,68%	63,56%	52,5 %	-	67,91%

Centralnym objawem uzależnienia od alkoholu jest utrata kontroli picia. Najbliższa prawdy jest więc odpowiedź trzecia. Pozostałe dwie cechy także mogą występować w uzależnieniu (głównie w ostatniej, najbardziej zaawansowanej fazie) jednak nie stanowią o istocie choroby alkoholowej.

W 2015r. większy procent uczniów gimnazjum oraz szkoły ponadgimnazjalnej podali prawidłową odpowiedź. Drugą często podawaną odpowiedzią było pije codziennie, co odzwierciedla obiegowe opinie o osobach uzależnionych.

Kolejnym zadaniem pytaniem było: W jakim wieku po raz pierwszy spróbowałeś alkoholu?

	2009			2012			2015		
	Kl. VI	Gimnazjum kl. II	Szkoły ponad Gimnazjalne	Kl. VI	Gimnazjum kl. II	Szkoły ponad gimnazjalne	Kl. VI	Gimnazjum kl. III	Szkoły ponad gimnazjalne
Nie piłem jeszcze alkoholu	66,3 %	8,1 %	-	53,66%	28,75%	-	46%	6%	7%
Mniej niż 10 lat	11,30%	9,2%	6,20%	10,97%	12,50%	-	9%	8%	0%
Od 10-13 lat	10,00%	49,40%	20,60%	23,17%	33,75%	-	32%	21%	2%
Od 14-18 lat		12,60%	57,70%	2,44%	10,00%	-	5%	47%	75%
Nie pamiętam	12,40%	20,70%	15,50%	9,76%	15,00%	-	8%	18%	16%

Wielu badanych uczniów szkół Żychlina ze wszystkich grup wiekowych miało już swoje pierwsze kontakty z alkoholem. Nierzadko poniżej 12-go roku życia.

Porównując wyniki uzyskane w 2015r. do 2009r. i do 2012r. uczniów kl. VI, którzy jeszcze nie spożywali alkoholu jest coraz mniej. Obniża się zatem wiek inicjacji alkoholowej, zanikają postawy abstynencyjne, coraz więcej ludzi ma kontakt z alkoholem i to wcale nie sporadyczny.

Na pytanie: Dlaczego młodzi ludzie piją? Uczniowie wskazali następujące odpowiedzi

	2009			2012			2015		
	Szk. Podst. kl. VI	Gimnazjum kl. II	Zespoły Szkół kl. II	Szk. Podst. kl. VI	Gimnazjum kl. II	Zespoły Szkół kl. II	Szk. Podst. kl. VI	Gimnazjum kl. II	Zespoły Szkół kl. II
Dlaczego młodzi ludzie sięgają po alkohol?									
Relaks, zabawa	14,90%	25,60%	28,00%	17,50%	21,25%	-	16,89%		
Ciekawość	18,90%	17,40%	17,90%	16,25%	15,83%	-	16,22%		
Naciski rówieśników	15,90%	10,90%	10,50%	14,58%	16,25%	-	14,19%		
Chęć poczuć się dorosłym	20,4%	15,90%	10,80%	18,75%	16,25%	-	16,89%		
Obawa przed odrzuceniem	6,9%	7,80%	5,20%	10,83%	6,67%	-	9,12%		
Ucieczka od problemów	18,9%	15,9%	17,9%	16,67%	17,08%	-	14,53%		
Smutek, nuda	4,10%	6,50%	9,70%	5,42%	6,67%	-	12,16%		

Jak wynika z danych uzyskanych w 2015r. i w latach poprzednich ważnym motywem sięgania przez młodego człowieka po alkohol jest przede wszystkim chęć zabawy, relaks oraz chęć poczuć się dorosłym.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż alkohol coraz częściej służy jako antidotum na problemy życiowe. Nie pozwala to młodemu człowiekowi realnie zmierzyć się z trudnymi sytuacjami i skraca drogę do uzależnienia.

Jakie w twoim środowisku są najczęstsze reakcje na odmowę wypicia alkoholu. Poniżej przedstawione zostały odpowiedzi jakich udzieliła młodzież w 2015r. oraz w 2012r.

	2012r.	2015r.
zdziwienie	31,15%	20,21%
krytyka	8,20%	9,33%
wyśmiewanie		8,29%
podziw	13,11%	4,66%
zrozumienie	-	22,28%
odrzucenie	-	7,25%
obojętność	24,59%	9,33%
usilne namawianie	22,95%	13,99%
nie wiem	-	4,66%

W 2015r. wielu z ankietyowanych jako podstawową reakcją na odmowę wypicia alkoholu podaje zrozumienie.

Osoby odmawiające wypicia alkoholu spotykają się również ze zdziwieniem ze strony otoczenia. Często nie odmawiają ponieważ obawiają się, że nie będzie to akceptowane przez rówieśników. Innymi częstymi reakcjami otoczenia z jakimi spotykają się młodzi ludzie to obojętność i usilne namawianie.

Na stwierdzenie: Alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce odpowiedziano:

	2009		2015	
	Prawdziwe	Fałszywe	Prawdziwe	Fałszywe
Kl. VI szkoły podstawowe	66,3 %	33,7 %	59%	41%
Kl. III gimnazjum	75,8 %	24,2 %	55%	45%
Kl. II szkoły ponadgimnazjalne	61,40%	38,60%	20%	80%

Alkohol w piwie jest taki sam jak w wódce. Wokół zachowań alkoholowych narosło wiele mitów. Opierają się one na fałszywych przekonaniach i półprawdach. Funkcjonowanie ich w obiegu społecznym stwarza duże zagrożenia, gdyż utrudnia dostrzeżenie realnych niebezpieczeństw związanych z nadużywaniem alkoholu.

Ile razy w życiu zdarzyło ci się upić napojem alkoholowym

	2009			2015		
	Szkoły podstawowe Kl. VI	Gimnazjum Kl. III	Kl. II Szkoły ponadgimnazjalne	Szkoły podstawowe Kl. VI	Gimnazjum Kl. III	Kl. II Szkoły ponadgimnazjalne
ani razu	-	-	-	93%	41%	45%
1-2 razy	13,00%	66,70%	47,20%	4%	16%	30%
3-5 razy	-	13,30%	13,00%	3%	16%	7%
6-10 razy	-	20,00%	39,80%	0%	4%	2%
ponad 10 razy	-	-	-	0%	23%	16%

Co czternasty z szóstoklasistów, sześciu na dziesięciu uczniów klasy III gimnazjum oraz 55% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było już pijanych. Coraz więcej ludzi ma kontakt z alkoholem i to wcale nie sporadyczny. Ten niepokojący wynik świadczy o tym, że należy podejmować działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska.

Z kim po raz pierwszy piłeś alkohol?

	2009	2015
z kolegą	68,10%	66%
z rodzicami	17,60%	17%
z innym dorosłym członkiem rodziny	9,00%	12%
z innym dorosłym		2%
sam	5,30%	3%

Ponad 60% uczniów zadeklarowało, że po raz pierwszy spożywało alkohol w towarzystwie kolegi/koleżanki.

Prawie w co trzecim przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem, byli dorośli (najczęściej rodzice).

Czy kiedyś samodzielnie kupiłeś alkohol?

	Szkoły podstawowe Kl. VI			Gimnazjum			Szkoły ponadgimnazjalne Kl. II		
	2009	2012	2015	2009	2012	2015	2009	2012	2015
Tak	13,00%	1,19%	1%	83,90%	81,48%	43,00%	71,10%	-	50,00%

Z ankiet przeprowadzonych w 2015r. wynika, że zmniejsza się liczba uczniów, którzy samodzielnie kupili alkohol. Jednak nadal jest to duży procent ankietowanych, którzy nie mają problemu, aby kupić alkohol. Alkohol sprzedawany jest już uczniom klas gimnazjalnych. Taka postawa sprzedawców, oprócz bezpośrednich szkód wynikających z zakupu i spożywania alkoholu przez młodzież, stwarza wrażenie przyzwolenia dorosłych na picie przez młodych ludzi napojów alkoholowych.

Ankietę przeprowadzono również wśród osób dorosłych - 120 mieszkańców gminy. Wyniki uzyskane z ankiet porównano do lat ubiegłych i przedstawione zostały poniżej.

Które z problemów uważa Pani/ Pan za zagrożenia najważniejsze:

Stwierdzenie	2009	2012	2015
Bezrobocie	18,90%	17,95%	19,41%
Wzrost przestępczości	12,80%	13,46%	11,59%
Alkoholizm	17,30%	20,19%	14,02%
Choroby	7,80%	11,22%	-
Narkomania	15,90%	14,10%	8,35%
Bieda	14,10%	16,67%	-
Przemoc w rodzinie	13,20%	6,41%	12,94%
Zanieczyszczenie środowiska	-	-	4,58%
Kryzys rodziny	-	-	4,58%
Picie alkoholu przez młodzież	-	-	11,59%
AIDS	-	-	1,89%
Zubożenie społeczeństwa	-	-	2,96%
Przemoc i agresja na ulicach	-	-	6,47%
Problemy mieszkaniowe/bezdomność	-	-	1,62%

W 2015 roku ankietowane osoby za najważniejsze zagrożenie uważają przede wszystkim bezrobocie wymienia go 19,41% ankietowanych. Jako drugie zagrożenie uznali alkoholizm (14,02%), przemoc w rodzinie (12,94%) oraz wzrost przestępczości (11,59%). W latach ubiegłych również jako dwa najważniejsze wymienione zostały zagrożenia tj. bezrobocie i alkoholizm.

Osoby dorosłe udzieliły odpowiedzi na pytania przedstawione w poniższej tabeli

Stwierdzenie	2009		2012		2015	
	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
Czy wiedziałbym gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z moich bliskich miał problemy z alkoholem	87,3%	12,7%	84,30%	15,7%	73,50%	26,50%

Powyższe dane świadczą o prawidłowym informowaniu mieszkańców Żychlina w zakresie funkcjonowania instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Na pytanie dotyczące: Z jaką reakcją spotkała się Pani/Pan w przypadku odmowy picia alkoholu ankietowani odpowiedzieli:

	2009	2012	2015
zdziwienie	29,10%	20,00%	11,40%
krytyka	12,85	7,37	7,89%
wyśmiewanie			2,63%
podziw	8,10%	12,63%	2,63%
zrozumienie	-	-	44,74%
odrzućenie	-	-	0%
obojętność	18,65%	34,74%	16,67%
Usilne namawianie	31,40%	25,26%	14,04%

W latach ubiegłych osoby odmawiające wypicia spotykały się z usilnym namawianiem czy obojętnością. W 2015r. najczęstszą udzieloną odpowiedzią było zrozumienie podaje ją

44,74% ankietowanych, występuje akceptacja ze strony środowiska na odmowę picia alkoholu.

Czy Pani/Pana zdaniem picie alkoholu przez dzieci i młodzież do 18 lat jest?

	2009	2012	2015
Większe niż 10 lat temu	80,70%	80,50%	89,00%
Mniejsze niż 10 lat temu	3,3%	0	6,00%
Nie widzę zmiany	16,00%	19,5%	5,00%

Ponad 80,00% osób dorosłych potwierdza opinię o wzroście spożywania alkoholu przez młodych ludzi. Opinia ankietowanych osób nie zmieniła się w stosunku do lat wcześniejszych, w których przeprowadzone zostały ankiety.

Czy Pani/Pana zdaniem obecnie:

	2009	2012	2015
Pije się więcej alkoholi niskoprocentowych	45,00%	40,24%	53,00%
Pije się więcej alkoholi wysokoprocentowych	35,00%	32,93%	20,00%
Nie widzę zmiany	20,00%	26,83%	27,00%

Większa część ankietowanych mieszkańców dostrzega preferencję konsumpcji niskoprocentowych napojów alkoholowych.

Na pytanie: Czy alkohol w piwie jest mniej groźny niż w wódce? Ankietowani udzielili odpowiedzi

	2009	2015
TAK	20,50%	22,00%
NIE	79,50%	78,00%

78,00% ankietowanych dorosłych osób ma słuszny pogląd w tej sprawie. Alkohol etylowy zawarty w piwie jest tą samą substancją, co alkohol zawarty w winie i wódce. Poszczególne napoje: piwo, wino, wódka różnią się od siebie stężeniem alkoholu.

2.3. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują placówki oświatowe: 4 szkoły podstawowe (560 uczniów); Zespół Szkół Nr 1 (Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące - 344 uczniów), Zespół Szkół (szkoły ponadgimnazjalne – 111 uczniów), 3 przedszkola i 1 oddział przedszkolny przy szkole podstawowej (304 dzieci).

Placówki kulturalne i sportowo-rekreacyjne na terenie Gminy to: Żychliński Dom Kultury; Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Żychlinie i 2 Filie Biblioteczne, hala sportowa, kompleks boisk sportowych „Orlik”, 3 boiska wielofunkcyjne, sale gimnastyczne przy szkołach.

Na terenie Gminy Żychlin prowadzi działalność szereg organizacji pożytku publicznego w tym 3 organizacje realizujące zadania z zakresu uzależnienia od alkoholu (Grupa Anonimowych Alkoholików „Nowa Droga”, Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia” i Grupa Samopomocowa dla Współuzależnionych AL- ANON).

Rozdział 3. Cele i założenia oraz oczekiwane efekty Programu

Głównym celem Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi jest zapobieganie problemom związanych z alkoholizmem i przemocą.

Cele strategiczne Programu:

1. Prowadzenie działań profilaktycznych w środowisku lokalnym,
2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie,
3. Rozwijanie edukacji publicznej,
4. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi służąca rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne Programu:

1. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktycznych kierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży,
2. Podejmowanie działań w zakresie odpowiedzialności prawnej i etycznej związanej z handlem alkoholem,
3. Promocja zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji,
4. Organizowanie czasu wolnego poprzez zwiększenie liczby organizowanych zajęć, imprez, wycieczek, kolonii, biwaków itp. będących alternatywą wobec picia alkoholu,
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie,
6. Zwiększanie dostępności i skuteczności programów pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
7. Informowanie środowiska lokalnego o zagrożeniach związanych z piciem alkoholu oraz o możliwościach i formach uzyskania pomocy,
8. Wspieranie działań podejmowanych przez instytucje, organizacje pozarządowe ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z alkoholem i przemocą,
9. Gromadzenie i przekazywanie danych - badanie i monitorowanie zjawisk, zasobów w sferze problemów alkoholowych i przemocy.

Oczekiwane efekty Programu:

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej poprzez działania informacyjno – edukacyjne,
2. Zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w działaniach profilaktycznych poprzez wdrażanie programów profilaktycznych i organizowanie czasu wolnego,
3. Zwiększenie świadomości sprzedawców napojów alkoholowych poprzez ograniczenie sprzedaży alkoholu młodzieży do lat 18-tu,
4. Wypracowanie stałych metod pomocy terapeutycznej, poprzez prowadzenie programów i zajęć terapeutycznych.

Rozdział 4. Zadania i realizatorzy programu

4.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ofiar przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu zapewniających mieszkańcom Gminy Żychlin możliwość korzystania z ich usług (w tym: wyposażenie sal

terapeutycznych w podstawowe meble, sprzęt, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów ułatwiających realizację programów leczenia, szkolenia specjalistyczne pracowników placówek, pokrycie kosztów przeprowadzenia maratonowych zajęć terapeutycznych w ramach opieki poszpitalnej dla osób uzależnionych od alkoholu, itp.)

Realizatorzy:

- 1) Organizacje pozarządowe,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Ref. OZ Urzędu Gminy,

4.2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie programów psychoterapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych:

- 1) prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych,
- 2) zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków,
- 3) prowadzenie pracy terapeutycznej z całą rodziną,
- 4) indywidualne poradnictwo i pomoc ofiarom przemocy,
- 5) prowadzenie programów pomocy psychologicznej dla grup samopomocowych.

2. Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym:

- 1) dofinansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych, w tym świetlic socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych,
- 3) dofinansowanie bieżącej działalności placówek, w których prowadzona jest praca z dziećmi,
- 4) dofinansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych
- 5) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi rodzin z problemem alkoholowym i prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych,
- 6) dofinansowanie kosztów pobytu na obozach terapeutycznych, szkoleniach, seminariach abstynenckich, zajęciach rehabilitacyjnych wzmacniających proces zdrowienia z choroby alkoholowej - dla osób: uzależnionych; po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia; uczestniczących w zajęciach terapeutycznych; będących uczestnikami grup samopomocowych,
- 7) organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku w rodzinie z problemem alkoholowym.
- 8) dofinansowanie szkoleń dla osób działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy.

3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- 1) realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) współpraca instytucji zajmujących się problemami przemocy w rodzinie,
- 4) organizowanie i finansowanie szkoleń, narad, konferencji w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej służącej m. in. wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach

zagrożonych przemocą,

5) zakup i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy, w tym obowiązujących procedur interwencyjno – pomocowych

6) prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne,

7) doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”,

8) tworzenie i finansowanie wyspecjalizowanych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie - działalność punktu Konsultacyjno – Informacyjnego ds. Przemocy.

4. Podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – dofinansowanie specjalistycznych szkoleń dotyczących zjawiska przemocy.

Realizatorzy:

1) Organizacje pozarządowe,

2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

3) Ref. OZ Urzędu Gminy,

4) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

5) Komisariat Policji,

6) placówki oświatowo-wychowawcze.

4.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Sposób realizacji:

1. Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży:

1) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np. alkohol, narkotyki, cyberprzemoc, itp. które bezpośrednio lub pośrednio mogą prowadzić do uzależnienia,

2) podejmowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców,

3) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą,

4) organizowanie lokalnych przedsięwzięć edukacyjnych, zajęć rozwijających pasję i zainteresowania oraz innych przedsięwzięć dostarczających doświadczeń o charakterze korygującym,

5) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,

6) realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu programu profilaktycznego i uzupełnienia do innych działań profilaktycznych oraz elementu rozwijającego zainteresowania dzieci i młodzieży,

7) organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i z rodzin dysfunkcyjnych będących alternatywą wobec spożywania alkoholu, przemocy w rodzinie itp., w tym realizacja zajęć profilaktycznych.

2. Edukacja publiczna społeczności lokalnych:

- 1) prowadzenie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy,
- 2) organizowanie imprez propagujących życie w trzeźwości oraz podejmowanie lokalnych działań związanych z profilaktyką problemów alkoholowych
- 3) zakup i wykorzystanie materiałów edukacyjnych do działań profilaktycznych,
- 4) aktywizacja i edukacja lokalnych decydentów, radnych, przedsiębiorców co do wagi i skali problematyki alkoholowej poprzez zapraszanie do wzięcia udziału w lokalnych debatach, kampaniach, imprezach profilaktycznych itp.,
- 5) wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez prenumeratę, zakup specjalistycznych publikacji,
- 6) monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie lokalnych sondaży, diagnoz i ekspertyz itp., a także ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych i podawania wyników do wiadomości publicznej,
- 7) organizowanie narad, szkoleń, konferencji dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinie i osobom z problemem alkoholowym.

3. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i bezpieczeństwa w miejscach publicznych:

- 1) podejmowanie działań edukacyjnych m.in. w zakresie zakupu materiałów edukacyjnych oraz organizacji lokalnych szkoleń,
- 2) inicjowanie działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa w miejscach publicznych (np. na imprezach sportowych, rozrywkowych, rekreacyjnych).

4. Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie:

- 1) podejmowanie działań edukacyjnych poprzez zakup i przekazywanie materiałów edukacyjnych,
- 2) dofinansowanie szkoleń na temat wdrażania do podstawowej opieki zdrowotnej programów w obszarze wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji.

Realizatorzy:

- 1) Organizacje pozarządowe,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Ref. OZ Urzędu Gminy,
- 4) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 5) Komisariat Policji,
- 6) placówki oświatowo-wychowawcze,
- 7) placówki opieki zdrowotnej.

4.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

1. Powierzenie realizacji niektórych zadań gminnego programu organizacjom pozarządowym, stosownie do ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817).
2. Współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi:
  - 1) dofinansowanie działań stowarzyszeń abstynenckich na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia,
  - 2) wymiana informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

- 3)powadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych poszerzających wiedzę i podnoszących kompetencje.
3. Wspomaganie działalności grup samopomocowych poprzez dofinansowanie kosztów: lokalowych (opłata mediów); wynikających z prowadzenia działalności statutowej oraz organizacji Żychlińskich Dni Trzeźwości.

4.4.A. Wspomaganie działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie dofinansowywania do dożywiania uczniów szkół z terenu Gminy Żychlin z rodzin dysfunkcyjnych i grup podwyższonego ryzyka.

Realizatorzy:

- 1) Organizacje pozarządowe,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Ref. OZ Urzędu Gminy,
- 4) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 5) placówki oświatowo-wychowawcze.

4.5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Sposób realizacji:

1. Możliwość podejmowania przez gminę interwencji oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych.
2. Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych m.in. w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz prowadzenia reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Realizatorzy:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Ref. OZ Urzędu Gminy,
- 3) placówki oświatowo-wychowawcze.

4.6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Sposób realizacji:

1. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez M-GOPS i inne organizacje działające na terenie Gminy Żychlin.
3. Zawieranie kontraktów socjalnych na podjęcie leczenia odwykowego i na podjęcie zatrudnienia w celu rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych, integracji ze środowiskiem i zmniejszania zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Realizatorzy:

- 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4.7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Regulaminu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja jest instytucją ustawowo zobowiązaną do rozwiązywania problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym.

Sposób realizacji:

1. Zadania komisji:

Komisja prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:

- 1) przyjmuje zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek dotyczących osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny,
- 2) wzywa na rozmowę osobę, co do której wpłynął wniosek o leczenie odwykowe oraz najbliższą osobę z rodziny i prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) wnioskuje do Komisariatu Policji i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przeprowadzenie wywiadów środowiskowych w najbliższym środowisku osoby uzależnionej,
- 4) kieruje na badanie przez biegłych (psychiatrę i psychologa) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie zakładu leczniczego,
- 5) przygotowuje dokumentację oraz wnioskuje do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu niektórych osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) podejmuje działania w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 7) wspólnie z Ref. OZ Urzędu Gminy w Żychlinie realizuje zadania ujęte w „ Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok ”,
- 8) opiniuje zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady:
  - a) w sprawie ustalenia na terenie gminy i miasta Żychlin liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży,
  - b) w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie miasta i gminy Żychlin miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunki sprzedaży tych napojów.
- 9) podejmuje działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu,
- 10) dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych na punkty sprzedaży detalicznej i gastronomicznej, oraz kontroli rzetelności składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.
- 11) współpracuje w zakresie diagnozowania lokalnych problemów uzależnień.

2. Koszty przysługujące biegłym za sporządzenie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu są pokrywane ze środków przeznaczonych na realizację zadań Programu.

3. Ustala się zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (art. 4¹ pkt. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)

- 1) za każde posiedzenie Komisji odbyte po godzinach pracy – wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r., ale nie więcej niż 400,00 zł brutto miesięcznie.
- 2) za prowadzenie kontroli:
  - a) 1 punktu ze sprzedażą napojów alkoholowych po godzinach pracy – 12,00zł brutto, w tym koszty wynikające z korzystania z własnego środka transportu,
  - b) 1 punktu w zakresie prawidłowości złożonego oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim po godzinach pracy – 50,00 zł brutto, w tym koszty wynikające z korzystania z własnego środka transportu,
- 3) dopuszcza się możliwość sfinansowania wyjazdu służbowego członka komisji będącego pracownikiem Urzędu w związku z ich udziałem w szkoleniach, kursach itp. na zasadach określonych w rozporządzeniu MPiPS z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce budżetowej z tytułu podróży służbowej (D.U. z 2013 r. poz. 167),
- 4) wynagrodzenie, o których mowa w pkt 1-2 płatne będzie w sposób przyjęty w Urzędzie w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca za dany miesiąc.

4. Za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego po godzinach pracy przez pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ustala się wynagrodzenie w kwocie 40,00 zł brutto. Wynagrodzenie płatne będzie w sposób przyjęty w Urzędzie w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca za dany miesiąc.

5. Członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podnoszą swoje kwalifikacje w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, kursach itp.

6. Wspomaganie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych m.in. poprzez zakup materiałów biurowych, edukacyjnych, sprzętu biurowego, itp.

Realizatorzy:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Ref. OZ Urzędu Gminy,
- 3) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rozdział 5. Podział wydatków na zadania

Planuje się, że dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń w 2017r. wyniosą 200.000,00zł.

Z powyższej kwoty na realizację:

1. Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017r. planuje się przeznaczyć kwotę 176.000,00zł.
2. Programu Przeciwdziałania Narkomanii planuje się przeznaczyć kwotę 24.000,00zł.

L.p.	Treść zadania	Kwota w zł
1.	Prowadzenie Punktów: informacyjno – konsultacyjnego i ds. przemocy (rozdz. 4, zad. 4.1 ust. 1 i zad. 4.2 ust. 3 pkt. 8)	5.500,00
2.	Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu (rozdz. 4, zad. 4.1 ust. 2)	6.000,00
3.	Prowadzenie programów dla osób uzależnionych i współuzależnionych (rozdz. 4, zad. 4.2 ust. 1)	12.500,00
4.	Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym w tym dofinansowanie świetlic socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych (rozdz. 4, zad. 4.2 ust. 2 pkt 1-4 i pkt. 7)	17.000,00
5.	Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych (rozdz. 4: zad. 4.2 ust. 2 pkt 5 i 6; zad. 4.2 ust. 3 pkt 4 i ust. 4; zad. 4.3 ust. 1 pkt 3 i 5, ust. 2 pkt 7 i ust. 4 pkt 2; zad. 4.4 ust. 2 pkt 3; zad.4.7 ust. 3 pkt. 3 i ust. 5)	4.900,00
6.	Organizowanie lokalnych porad (rozdz. 4, zad. 4.2 ust. 2 pkt 7; zad. 4.4 ust. 2 pkt 2)	1.000,00
7.	Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży (rozdz. 4, zad. 4.2 ust. 3 pkt. 6, zad. 4.3 ust. 1 pkt. 1-2)	8.000,00
8.	Organizowanie lokalnych przedsięwzięć rozwijających pasję i zainteresowania (rozdz. 4, zad. 4.3 ust. 1 pkt 4)	4.000,00
9.	Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych (rozdz. 4, zad. 4.3 ust. 1 pkt 6)	13.000,00
10.	Organizowanie różnych form wypoczynku (rozdz. 4, zad. 4.2 ust. 2 pkt. 7 , zad. 4.3 ust. 1 pkt 7)	16.000,00
11.	Organizowanie imprez propagujących życie w trzeźwości oraz podejmowanie lokalnych działań (rozdz. 4, zad. 4.3 ust. 2 pkt 2)	13.300,00
12.	Zakup i wykorzystanie materiałów edukacyjnych (rozdz. 4, zad. 4.2 ust. 3 pkt. 5, zad. 4.3 ust. 2 pkt 3 i 5, ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1; zad. 4.4 ust. 2 pkt 3)	1.000,00
13.	Dofinansowanie działalności grup samopomocowych (rozdz. 4 zad. 4.4 ust. 2 pkt 1 i ust. 3)	16.600,00
14.	Dofinansowanie do dożywiania uczniów (rozdz. 4 zad. 4.4A)	6.000,00
15.	Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: (posiedzenia komisji, kontrole punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych, wywiady środowiskowe, opłaty składek ZUS i na Fundusz Pracy, opłaty do sądu, materiały biurowe itp. (rozdz. 4, zad. 4.7 ust. 1, ust. 3 pkt 1-2 i ust. 4 i 6)	45.200,00
16.	Opłacenie kosztów biegłych (rozdz. 4, zad. 4.7 ust. 2)	6.000,00
	RAZEM:	176 .000,00

Rozdział 6. Monitoring i ewaluacja programu

1. Monitoring i ewaluacja Programu obejmuje:

- 1) możliwość zgłaszania Burmistrzowi Gminy Żychlin, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwag i wniosków dotyczących realizacji Programu,
- 2) badania i monitorowanie zjawisk i zasobów w sferze problemów alkoholowych i przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych,
- 3) prowadzenie działań zmierzających do pełnego rozpoznawania potrzeb populacji

- mających problemy z nadużywaniem alkoholu w celu określenia priorytetów działania,
- 4) prowadzenie monitoringu dostępności, skuteczności, jakości i efektywności różnych działań.
  2. Burmistrz Gminy Żychlin przedstawia Radzie Miejskiej w Żychlinie sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.
  3. Za realizację programu odpowiedzialni są: Kierownik Ref. OZ Urzędu Gminy w Żychlinie, Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żychlinie.

UZASADNIENIE
DO UCHWAY NR .....
RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE
z dnia .....

**w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2017 rok”**

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Art. 4¹ ust. 2 powyższej ustawy określa, iż corocznie przez radę gminy uchwalany jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Na realizację programu profilaktyki w 2017 roku zaplanowano kwotę 176.000,00 zł. Środki te będą pochodziły z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które (zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele